

**STUDENTSKÁ VĚDECKÁ ODBORNÁ ČINNOST (SVOČ)
2010/2011**

AUTOR: Radek Píša

NÁZEV: Britská ústavnost 20. století

OBOR: Právní dějiny

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. Jiří Šouša jr.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Jedná se o původní studentskou práci, která si za své téma zvolila výběrové elementy britské ústavnosti ve 20. století. Samotná matérie posuzované práce je jistě aktuální, neboť komparace evoluce a podoby právní úpravy napomáhá poznat a porozumět shodám a odlišnostem jednotlivých typů právní kultury, resp. jejich právních řádů. Nezbytnost takové znalosti vystupuje do popředí zvláště ve stále rychleji se integrující Evropě. Zkoumání otázek konstitucionalismu náleží mezi významné složky jurisprudence, ostatně např. v Polsku historie ústavního vývoje a státu je dokonce zvláštním od historie práva odděleným předmětem. I na prahu 21. století může historickoprávní retrospektiva významně napomoci rozhodování aktuálních problémů, ať již jako inspirační či preventivní příklad a nahradit tak různé kulturně-právní experimenty. V daném případě ovšem nejde o práci čistě právně historickou, dotýká se rovněž otázek právně filozofických a pozitivního ústavního práva, ovšem pro praktickou uplatnitelnost by vyžadovala pečlivější zpracování.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

3/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Na počátek je nutné uvést, že celkový rozsah práce činí 16 stran včetně titulního listu, čestného prohlášení, obsahu a literatury, což stěží naplňuje předepsané požadavky na tento typ vědecké práce, když minimální rozsah byl stanoven 15 stran textu. Nedostatečný rozsah pak ovlivňuje i další aspekty díla. Práce je pojata jako mezioborová, svým širokým záběrem nezasahuje pouze do oboru dějin práva a státu evropských zemí, dokonce lze říci, že historická matérie je pohřbena v menšině. Interdisciplinárně se zde objevují také právně filozofické prvky nebo anglické ústavní právo. Takové pojetí je jistě legitimní a chvályhodné, pokud by se s ohledem na rozsah v konkrétním případě nerozměnilo. Po úvodu následují kapitoly o vybraných otázkách – filozofických základech britské ústavnosti, devoluci a europeizaci britského práva. Popisná a analytická část přitom není oddělena. Logická stavba je v zásadě přijatelná pro obdobný typ vědecké práce, nicméně na některých místech se autor dotýká otázek z jiných právních odvětví, např. na str. 4 hovoří o otázkách ze soukromého práva, aniž by vysvětlil důvody takové odbočky.

SVOČ - POSUDEK

Metodologicky autor používá popularizační styl eseje v kombinaci s deskripcí a historickou metodou, doporučit by bylo možné rozšíření o preskripci nebo deduktivní a induktivní logické postupy, jež by plynuleji spojily některé odlišné, na sebe nenavazující informace. Poznámky pod čarou jsou výlučně vykládací, pro citace autor používá tzv. anglosaský styl, který není v souladu s citační normou platnou pro Českou republiku, která je opatřením děkana předepsána i pro kvalifikační a další vědecké práce produkované na univerzitě. Závěr spíše popisuje současné trendy a možnosti de ferenda, nejde o klasické shrnutí a posouzení zjištěných faktů. Jako zdroje autor používá literaturu a některé judikáty, jež do literatury nesprávně řadí.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

3/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Jazyková úroveň práce je na dobré úrovni, práce je přehledná a čtivá. Gramatických chyb je relativně méně, autorovi zejména opakovaně vstupují do textu anglikanismy, když používá v rozporu s pravidly českého pravopisu velká písmena pro substantiva a některá pojmenovávací adjektiva. Např. na str. 5 píše o Nařízení v radě, zákonu o Velšské vládě, v poznámce 4 na téže straně se zmiňuje o Benthemovském utilitarismu, na str. 8 o Skotském parlamentu apod. Stejným anglikanismem je stupňování v podobě spojení příslovce a přídavného jména „více vhodné“ a „více progresivní“ (str. 14) namísto správného pravidelného stupňování „vhodnější“ a „progresivnější“ či používání novinářského žargonu jako lídr (str. 14). Dalším častějším projevem „šotka“ jsou překlepy jako shromáždí místo shromáždění na str.4 apod. Alogicky působí použití různého stylu písma na titulní stránce a v samotném textu. Navrhnout by bylo možno unifikaci odsazení nadpisu od následného textu, které se liší v prvních dvou a posledních třech kapitolách, ačkoliv důvodem je možná požití jiné mezery či velikosti písma. Vhodné by bylo rovněž zahajování odstavců mezerou. Výjimečně je odstavec až příliš dlouhý (str. 4 a 8), což způsobuje jistou jednodušnost, nikoliv však nepřehlednost. Těmto formálním náležitostem by měl autor pro futuro věnovat větší pozornost.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

5/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Obecně přes řadu původních myšlenek chybí strukturální a funkční analýza, v některých případech není zcela zřejmé, nakolik se jedná o vlastní invenci autora a nakolik jde o vyčtené informace. Cílem práce je ukázat, nakolik je ústavní systém Velké Británie zvláštní, odchylný od kontinentu a nakolik ovlivnila podobu tohoto systému institucionální historická tradice, příp. zda je tato tradice ještě relevantní. Z názvu práce i takového vymezení zadání by bylo možné očekávat více. První připomínka se týká stanovení rámce tématu, které v úvodu (str. 4 – 5) není zcela zřejmé, tedy uvedení důvodů, proč si autor zvolil zrovna uvedené tři otázky, zda krom teleologického má tento výběr ještě jiné příčiny či jde o pouhý eklekticismus. Mutatis mutandis výše uvedené konstatování platí rovněž pro používané pojmy. Celým

SVOČ - POSUDEK

textem se prolíná absence terminologického vymezení nejdůležitějších institutů a metanormativních elementů, jimž se autor věnuje. To je provázáno i neurčitými slovními formulacemi jako „...zvláštní pojetí...“ (str. 4 – čeho?), příp. popularizačními či do odborné práce nepatřícími konstatováními – např. se autor hlásí ke konceptu, že neexistuje jednotná britská ústavnost a k ospravedlnění použití tohoto termínu v názvu článku na str. 4 dodává, že „...v českém prostředí lépe zní a autorovi práce se lépe vešlo na řádek...“

Dále z obsahového hlediska lze příkladmo upozornit na následující pasáže, jež by si zasloužily dopracovat. V práci chybí akcentace vlivu mezinárodních smluv na vývoj britské ústavnosti 20. století, který je nezaměnitelný a s ohledem na předchozí tradiční „softizolacionismus“ anglosaského typu právní kultury umožňující dlouhodobé setrvání u typické podoby právního řádu, hraje na venek zřetelnější roli než v jiných státech. Zejména a) je jen okrajově zmíněn vliv komunitárního a unijního práva a aplikační praxe, b) zcela opomenut je vliv mezinárodních smluv na devoluci severního Irsku např. Articles of Agreement for Treaty Between Great Britain and Ireland, uzavřená 6. prosince 1921 a účinná 6. prosince 1922, dále Anglo-Irish Agreement z roku 1985, který znamenal zásah do suverenity Spojeného Království, neboť Irské republice dal právo dohledu a garance plnění závazků vlády vůči Severnímu Irsku či Dohoda z Velkého pátku a nejnověji St. Andrew Agreement znamenající prvky vlády konventu, když dává vládu nad severním Irskem dvěma nejsilnějším oponentům – UUP a SF. Zde se projevuje další obecnější problém práce, totiž vynechání některých klíčových otázek ústavního vývoje.

Autor např. opomíjí zásadní změny volebního systému ve 20. století, přitom subkapitola sledující rozšiřování volebního práva od nedemokratického cenzu, přes volební právo všeobecné, včetně žen, změny volebních obvodů až po zavedení poměrného systému při volbách do Evropského parlamentu a návrhy na volitelnost horní komory celostátního parlamentu by jistě mohli autorovi dát prostor k úvahám nad demokratizací volebního práva a analýzu charakteru tradičního systému. Chybí též v podstatě oba zákony o parlamentu (s výjimkou zmínky na str. 13), klíčové obecně závazné normativní akty 20. století. Navíc i v rámci otázek, jichž se autor dotýká, chybí, pravděpodobně z důvodu použité literatury jednak již zmíněné nejnovější prameny práva u devoluce Skotska, jednak např. House of Lords Act 1999, Local Government Act z roku 1985, tzn. decentralizace či Constitutional Reform Act 1985. Konečně se autor mohl vypořádat s alternativním pojetím Erica Barendta, který ve svém článku Is there a United Kingdom Constitution, publikovaném v Oxford Journal of Legal Studies č. 17, 1997, str. 137 – 146, vytyčil tezi, že ve Spojeném Království je pouze fasádní ústavnost, neboť s ohledem na reálnou podobu ústavního práva včetně zvyklostí suverenity parlamentu umožňuje omezovat občanská a lidská práva a nabourávat dělbu moci, stejně jako je otázkou v rámci formy vlády rovnost před zákonem. Zde jsou mezery, které by bylo možné doplnit při obhajobě.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

14/20

Závěrečný komentář:

Souhrnně lze říci, že práce kol. Píši Britská ústavnost 20. století se věnuje zajímavému a aktuálnímu interdisciplinárnímu tématu, jež si zaslouží pozornost vědecké obce. Splňuje přísné požadavky kladené studentskou vědeckou prací tohoto

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.

SVOČ - POSUDEK

typu. Žánrově se v určitých částech poněkud blíží k publicistickému stylu. Autor byl schopen se zhostit věci zcela samostatně a vhodně, vytknout je však nutné zejména nedostatečný rozsah, některé nedostatky v pojetí a formě, vady v citacích a některé nedostatky obsahové, které jsou uvedeny výše.

Otázky k ústní obhajobě:

- 1. Proměny volebního práva ve Velké Británii ve 20. Století a jejich vliv na ústavnost.**
 - 2. Reformy parlamentu.**
 - 3. Ochrana lidských a občanských práv v GB – analogický a přirozený vývoj s kontinentem či vliv mezinárodních závazků?**
-

DATUM A MÍSTO: 18.05.2011, Praha

PODPIS AUTORA POSUDKU: